

הטרדה מינית במקום העבודה - מדריך

במקומות התעסוקה נפגשים מדי יום גברים ונשים, ומשתפים פעולה בדרכים רבות ושונות. למרבה הצער, למרות השינוי בהתייחסות החברה ואף החוק כלפי הטרדות מיניות, הן עדיין מתקיימות לעיתים קרובות במהלך העבודה המשותפת. מדובר במצבים בלתי נעימים, לשון המעטה, המלווים לא פעם בתחושת פגיעה, חוסר אונים ואובדן בטחון במקום שאמור להיות כר פורה להתפתחות ולביטוי אישי. מהצד השני, גם אדם המואשם בהטרדה מינית עלול לחוות סדרה ארוכה של הליכים הפוגעים בו מבחינה אישית ומקצועית, ולפי פרשנותו על לא עוול בכפו. משרדנו מיעץ, מייצג ומלווה משפטית נפגעי הטרדה מינית בעבודה ודואג למיצוי זכויותיהם.

היסטוריה של הטרדות מיניות במקום העבודה

למעשה, עד לשנת 1998 טופלו מקרים של הטרדות מיניות רק על ידי חוק העונשין, כחלק מעבירות התקיפה המינית. על כן, פעמים רבות הטיפול באירועים אלו היה מורכב וארוך, ונפגעים רבים (בעיקר נשים) מצאו את עצמם עומדים בפני שוקת שבורה, ונטו לזוותר ולשתוק. יתר על כן, ההסתמכות על חוק העונשין הקשתה על מיצוי הדין עם מטרידים אשר התנהגותם לא הייתה פיזית בלבד, ולכך הצטרפה גישה חברתית שהקלה עימם יחסית לימינו. החוק למניעת הטרדה מינית, שנחקק כאמור לפני כ- 28 שנים, נועד לספק מענה לקשיים אלו ולעגן את זכויותיהם וביטחונם האישי של העובדים.

החוק למניעת הטרדה מינית

ניתן לומר כי החוק למניעת הטרדה מינית היווה פריצת דרך בתחום, מאחר שניתנת בו הגדרות מקיפות וברורות בהרבה. על פי החוק, הטרדה מינית כוללת בראש ובראשונה מקרים העולים בקנה אחד עם הגדרת מעשה מגונה, החל בהתחככות פיזית, דרך חשיפתם של איברים אינטימיים, ועד לצביטה או נגיעה. כמו כן, נקבע כי להטרדה מינית ייחשבו גם התייחסויות בעלות גוון מיני או מתן הצעות באופן ישיר או מרומז. המשמעות היא שגם פעולות שאינן פיזיות, כמו מחמאות חוזרות ונשנות, שליחת מיילים, העברת מסרים במיילים ובטון הדיבור או שאלות והצעות נחשבים להטרדה. אגב, אין צורך שהעובד שכלפיו מופנים המסרים יבהיר במפורש על היעדר עניין בהם. מאידך, לא מדובר במקרה או שניים בודדים הנעשים בתום לב, אלא בסדרת מקרים בלתי סבירה הפוגעת בו.

מיהם נפגעי הטרדה מינית?

נפגעי הטרדה מינית או תקיפה מינית הם קודם כל נפגעי עבירה. נפגע עבירה הוא כל מי שנפגע ממעשה עבירה פלילית באופן ישיר. אם העבירה עצמה גרמה למותו של האדם, נפגעי העבירה הם בני משפחתו מדרגה ראשונה של אותו האדם. סעיף 2 לחוק זכויות נפגעי עבירה התשס"א 2001: מגדיר מיהו נפגע עבירה, "מי שנפגע במישרין מעבירה, וכן בן משפחה של מי שהעבירה גרמה למותו, למעט החשוד, הנאשם או הנידון". "בן משפחה" הוא מי שהיה בן זוגו בעת מותו, לרבות ידועים בציבור, ילדיו, אחיו, ובהעדרם של כל אלה מי שהיה אפטרופסו בעת מותו.

החוק מבחין בין נפגעי העבירה השונים לפי סוג וחומרת העבירה: 1. נפגעי עבירה, 2. נפגעי עבירות מין ואלימות, 3. נפגעי עבירות מין ואלימות חמורה, ובהתאם לסוג וחומרת העבירה מוקנות להם זכויות. עם זאת, **נפגע עבירה** בעבירות תעבורה הם רק אלו שנפגעו במהלך תאונת פגע וברח או מתו עקב נהיגה רשלנית.

מה ניתן לעשות עקב הטרדה?

החוק גם מגדיר מספר כללים ופעולות בהם חייבים לנקוט מעסיקים בהקשר זה. ראשית, חייב להיות תלוי במקום העבודה תקנון המבאר את פרטי העבירה ואת הכתובת לתלונות בגינה. לכן, בשלב הראשון ניתן לפנות אל האחראי בנושא, כגון מנהל משאבי האנוש בחברה, ומכאן והלאה מחויב המעסיק לדאוג כי מקרים אלו ייפסקו, כמו גם לערוך שימוע למטריד. חשוב להדגיש כי מטרת השימוע איננה רק לעמת את האדם עם הטענות המופנות כלפיו לפני נקיטת פעולות משמעתיות, אלא גם להביא את הצד שלו בהליך הוגן וראוי. זאת, מאחר שלדבריו עשויה להיות השפעה מרובה על המשך דרכו בחברה, כמו גם על ההליכים המשפטיים הבאים.

ומה הלאה?

למרות האמור לעיל, פעמים רבות מקומות תעסוקה אינם מספקים מענה הולם, למשל עקב קרבה בינאישית, מטריד המחזיק במשרה בכירה, או היעדר סמכויות וסנקציות הולמות. לכן, לעיתים קרובות מגישים נפגעים תביעות אזרחיות לבית הדין לעבודה, המכוונות הן כלפי המטריד והן נגד מקום התעסוקה במקרה שלא קיים את הוראות החוק או שלא נקט בהליכים הנדרשים. מדובר בתביעות בהן ניתן לקבל פיצויים עד לסכום של 120 אלף שקלים בלי צורך להוכיח נזק, ואף בסכומים גבוהים יותר אם הוכחו נזקים כגון בעיות נפשיות, אובדן ימי עבודה והוצאות משפטיות. מטבע הדברים, תביעות אלו דורשות ייצוג משפטי מטעם עורך דין המתמחה בתחום, אשר יאסוף את כל הראיות והעדויות הרלוונטיות לצורך הצגה נאותה בבית המשפט.

הטרדה מינית כעבירה פלילית

לבסוף, חשוב לדעת כי נפגעי הטרדה מינית בעבודה יכולים לפנות גם למשטרה, על מנת שזו תפתח בחקירה כנגד המטריד ובהליכים פליליים נוספים. אכן, הטרדה מינית מהווה עבירה פלילית שעונשה המקסימאלי עומד על שתי שנות מאסר בפועל. אמנם, במרבית המקרים יוטלו עונשים פחותים כגון מאסר על תנאי, אך מדובר בדרך יעילה להוציא את הצדק לאור, ולבוא חשבון עם אדם שניצל יחסי קרבה, מרות ושיתוף במקום התעסוקה.

ייעוץ, ליווי וייצוג של נפגעי עבירה

משרדנו מעניק ייעוץ וייצוג משפטי למתלוננים ולנפגעי הטרדה מינית במקום העבודה הזכאים לתבוע פיצוי כספי בגין הנזקים שנגרמו להם כתוצאה מעבירה פלילית ממנה נפגעו. כמו כן, משרדנו מייצג נפגעי עבירה בטרם תחילת ההליכים הפליליים כנגד מבצע העבירה על מנת ולהבטיח שזכויותיו של נפגע עבירה יישמרו לכל אורך ההליך הפלילי וכן שיקבל את הפיצוי המגיע לו במסגרת ההליך הפלילי עצמו.

משרדנו מייצג ומלווה נפגעי עבירה בהליכים הבאים:

א. טרם החקירה הפלילית:

- ייעוץ משפטי טרם הדיווח על עבירה פלילית שהתרחשה.

- ליווי נפגעי עבירה בזמן הגשת תלונה במשטרה.

ב. לאחר החקירה הפלילית:

- ליווי וייצוג משפטי לנפגעי עבירה לאחר הגשת תלונה במשטרה.
- הגשת ערר על תיק שנסגר בנימוק של חוסר אשמה או העדר ראיות מספיקות.
- הגשת ערר על תיק שנסגר בנימוק שלא להעמיד לדין בהיעדר עניין לציבור.

ג. בזמן המשפט הפלילי:

ליווי וייצוג נפגעי עבירה בזמן המשפט הפלילי לצורך מימוש זכויותיהם כנפגעי עבירה ע"פ חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001, לרבות:

- הזכות של נפגע עבירה לנוכחות בבית המשפט.
- הזכות של נפגע עבירה לעיין בכתב האישום.
- הזכות של נפגע עבירה להביע עמדה לגבי עיכוב הליכים.
- הזכות של נפגע עבירה להביע עמדה לגבי הסדר טיעון מתגבש.
- הצהרת נפגע עבירה.
- עדות של נפגע עבירה לעונש.

ד. צווי הגנה לנפגעי עבירה:

- הגשת צו למניעת הטרדה מאיימת.
- הגשת צו הגנה מניעת אלימות במשפחה.
- הגשת צו איסור פרסום.

ה. תביעה לפיצוי כספי במסגרת הליך אזרחי:

- תביעה אזרחית לפיצוי כספי של נפגעי עבירה.
- תביעה אזרחית נגרת להרשעה בפלילים.
- פיצוי כספי מהמרכז לגביית קנסות לקטין נפגע עבירה.

פיצוי כספי בתביעה אזרחית של נפגעי עבירה:

1. הליך התביעה האזרחית בתביעה אזרחית רגילה

במהלך התביעה האזרחית ניתן לתבוע את מי שפגע בנפגע העבירה באופן ישיר, או את מי שתרם לה (גם אם מדובר ברשלנות בלבד). כמו כן, ניתן לתבוע בהליך תביעה אזרחית גם אם לא הוגש כנגד הפוגע כתב אישום פלילי או שהוא זוכה מכל אשמה לאחר ששכר את שירותיו של **עורך דין פלילי**.

התביעה האזרחית מתנהלת באופן דומה לכל תביעת נזיקין אחרת בהתאם לגובה הפיצויים אותו דורשת התביעה ומוגשת לבית משפט השלום או בית המשפט המחוזי.

מבחינת חוקי ההתיישנות, **נפגע עבירה** יכול לתבוע את הפוגע במהלך שבע השנים שלאחר האירוע. אם מדובר בקטין, הספירה מתחילה מגיל 18, או גיל 28 אם מדובר בפגיעה והתעללות מינית. כמו כן, מי שתובע על סמך הטרדה מינית, אינו מחויב להוכיח נזק אם הגיש את התביעה במהלך שלוש השנים שלאחר האירוע.

בכל מקרה, מכיוון שאין קשר בין זמן ההתיישנות בדין האזרחי ובין הדין הפלילי, הרי שניתן להמשיך ולהסתייע בשירותיו של **עורך דין פלילי** גם אם שוכרים עורך דין אזרחי במקביל לכך.

2. הליך התביעה במקרה של תביעה נגררת להרשעה בפלילים

לפי סעיף 42 לפקודת הראיות, במידה והפוגע אכן נמצא אשם בדין הפלילי, הראיות אשר לפיהן נמצא אשם יוכלו לשמש **נפגע עבירה** גם בדין האזרחי להוכחת אשמתו של הנאשם (אך לא על מנת לקבוע את גובה הפיצויים או לתבוע נאשמים אחרים שהיה להם צד בגרימת הנזק), וזאת במסגרת תביעה אזרחית נגררת להרשעה בפלילים. פסק התביעה חייב להיות מוגש באותו בית המשפט ובפני אותו הרכב שופטים אשר הרשיע את הנאשם תוך 90 יום מהרגע בו פסק הדין בהליך הפלילי הפך להיות חלוט (שלא היה ניתן יותר לערער עליו).

סוגי הנזק לפיהם ניתן לתבוע פיצויים

במהלך התביעה האזרחית ניתן לבסס את הדרישה לפיצויים על מגוון רחב למדי של נזקים וביניהם פיצוי בגין הוצאות רפואיות גבוהות, פגיעה בכושר העבודה והפסדי שכר עתידיים הנובעים מכך. במידה והנפגע נהרג עקב העבירה, הפיצוי יעבור לעזבונו.

בנוסף, ישנם גם נזקים שאינם ממוניים כגון פיצויים מוגברים אשר מטרתם לפצות את הנפגע על פגיעה בשמו הטוב או ברגשותיו או פיצויים על כאב וסבל (ובכלל זאת גם פיצויים על אובדן הנאות החיים).

ישנם גם נזקים הנקבעים על סמך אחוזי נכות בהם מכיר הביטוח הלאומי, אך במסגרת התביעה נדרשת בדרך כלל חוות דעת רפואית של שני הצדדים על מנת לקבוע מה יהיה גודל הפיצויים. לעיתים נדרשת גם חוות דעת נוספת של מומחה מטעם בית המשפט.

מתלבטים כיצד לפעול בעקבות אירוע פלילי שבוצע כלפיכם? פנו אלינו

זכרו כי מטרת הפרקליטות היא הרשעת הנאשם ואילו האינטרס הנזיקי של הקורבן אינו צד להליך הפלילי! לכן, משרדנו מעניק ייעוץ וייצוג משפטי למתלוננים ולנפגעי עבירה הזכאים לתבוע פיצוי כספי בגין הנזקים שנגרמו להם כתוצאה מעבירה פלילית ממנה נפגעו.

28/05/2020

077-5006206

052-6885006

הטרדה מינית במקום העבודה - מדריך

כמו כן, משרדנו אף מייצג נפגעי עבירה לפני תחילת ההליכים כנגד מבצע העבירה על מנת ולהבטיח שזכויותיו של נפגע עבירה יישמרו לכל אורך ההליך הפלילי וכן שיקבל את הפיצוי המגיע לו במסגרת ההליך הפלילי עצמו.

במידה ונפגעתם כתוצאה מאירוע פלילי, פנו ללא דיחוי להתייעצות עם עורך דין פלילי המתמחה בייצוג נפגעי עבירה בטלפון **052-6885006** או השאירו פרטים ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.